

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnništvo je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnika upravnštvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.

: Telefon številka 303. :

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

(Dalje.)

tako-le: Velikanska sramota je, da ni Bolgarska dosedaj poznala srbske književnosti in umetnosti. Radi Slivnice smo mi zaničevali vse, kar je srbskega. Vojni prah iz l. 1885. je zasleplil naše oči in nismo videli velikanskega napredka, katerega je dosegel srbski narod od takrat do danes. Srbija je vendar nekoliko večja kakor jo Bolgari „velikodušno“ priznavajo. Srbski narod ne živi samo okoli Beograda, nego ima tudi svoje druge dele. Tu je Dubrovnik, ki je bil v preteklosti dika Slovanstva, tu so Dalmacija, Hrvaška in druge dežele, v katerih živi srbski narod. Srbski narod je izvojeval te dni slajno zmago. Mislim namreč na triumf srbske umetnosti na rimski razstavi. Mi Bolgari moramo brez zavisti priznati, da so Srbi odnesli na blagovornem polju umetnosti sijajno zmago nad nami. Kaj so Bolgari prinesli na mednarodno razstavo? Nekoliko začrtnih del, katere je jury komaj sprejel. Srbija je dvignila medtem svoj paviljon in umetniki iz celega Srbstva so poslali tamkaj esencijo svoje umetnosti. Hrvatska, Dalmacija, Bosna, Srbija, vse te zemlje so doprinesle, da osigurajo triumf srbskemu narodnemu geniju. Kolika razlika med nami, ki imamo Slivnico in Srbi, ki imajo Kosovo! Po ti generalni oceni prehaja Kunev na oceno posameznih del Meštrovičevega „Vidovdanskega Hrama“ in konča svoje poročilo z občudovanjem genija Meštroviča, ki je, kakor pravi ponos in nada svojega naroda. Vrlo lepo se izraža tudi o drugih umetnikih v srbskem paviljonu, dočim o bolgarskih umetnikih pravi, da nimajo ne smisla niti ljubavi do svojega umetniškega poklica.

Za preganjanega narodnega boritelja dr. Hinkovića. Kakor je znano, se vrši obravnava proti dr. Hinku Hinkoviću v petek, 26. t. m. V hrvaško-srbski javnosti vlada radi Hinkovičevega procesa velika razburjenost. Zlasti učinkuje na javnost dejstvo, da se prijavljajo branitelji iz cele Hrvatske kot prostovoljni zastopniki Hinkovičevi, strinjajoči se vsemi njegovimi koraki. Poleg tridesetih zagrebških odvetnikov, ki so že davno korporativno ponujali Hinkoviću svoje zastopstvo, so se prijavili te dni skoro vsi odvetniki iz Karlovca, Varaždina in Stubice. In tako bo v dvorani zagrebškega sodbenega stola v petek poleg nedolžnega obtoženca dr. Hinkovića najbolj privlačna točka to, da se bode zbrala tolika množica odvetniških tovarišev in braniteljev Hinkovičevih.

Skupščinsko gibanje na Hrvaškem in nasilstva oblasti. Dosledno sklepu sklenjenemu na zadnji velevažni seji centralnega odbora hrvaške samostalne stranke nadaljuje skupščinsko gibanje in organizacijo svojih pristavev. Po valpovačkem okraju, ker je imel dr. Ivan Lasković sijajno uspele skupščine v vseh občinah in kjer je našla politika hrv.-srbske koalicije največje razumevanje in navdušenje, je prešla hrv. samostalna stranka na organizacijo stubiškega okraja. Celotno hrva. Zagorje, torej tudi stubiški okraj je bilo dosedaj politična last raznih klerikalno-hrvaških fanatikov, ki so vzgajali ljudstvo v zaslepljeni mržnji proti Srbom ali za posestvo Radičeve kmečke stranke, ki je poleg sovraštva proti Srbom sejala v zaostalo hrv. seljstvo tudi sovraštvo proti „gospodom“. Medtem pa so zadnji politični dogodki razkrinili Radiča in franko-kerikalce kot razne politične špekulante, ki so pod „velikohrvaško“ pravaško krinko podpirali brezpogojno madžaronsko politiko bana Tomašića. Ti dogodki so popolnoma izničili ugled Radičev in frankovačko-kerikalnih pravašev v narodu in ga privedli v vrste hrvaško-

srbske koalicije, ki ne vodi bratomorske borbe med Srbi in Hrvati, nego borbo zedinjenih Srbov in Hrvatov zoper madžare in madžarske komisarje na stolici krvaškega bana. To spremembo v političnem naziranju najnižjih slojev hrvaškega naroda so pokazale nedeljske skupščine hrv. samostalne stranke v dveh občinah stubiškega okraja, na katerih je poročal o svojem poslanskem delovanju poslanec dr. Marko Novosel v spremstvu svojih poslanskih tovarišev dr. E. Lukinića in dr. F. Poljaka. Ogromna množica naroda je viharno pozdravljala govornike ter odobrila njih dosedanje delovanje in obljubila tudi v bodoče svojo podporo hrv.-srbski koaliciji. — Istega dne je sklical hrv. samostalna stranka skupščino v Velikem Grdjevcu in Grubišnem polju, katero je pa politična okrajna oblast prepovedala. Vršili so se radigate samo sestanki zaupnikov, na katerih so z velikim uspehom govorili poslanci dr. Lorković in politični stranke Krepelka, Wilder, Lovreković in dr. Belović.

Splošni pregled.

Ruska дума je pri debati o zemstvu obravnavala tudi določbe glede naseljevanja v holinski guberniji. Prvotni načrt je sploh izključeval vse neruse. Sedaj pa se je načrt izpremenil v toliko, da se smejo naseljevati galski Rusi, Čehi, ker so slovanski narod in domači Poljaki. Na vsak način značilno stališče za rusko slovanstvo.

Grof Aehrenthal se vrne 23. t. m. na Dunaj in bo sprejet v daljši avdijenci. Grof Aehrenthal pa bo ostal le malo časa na Dunaju in bo takoj nastopil daljši dopust. V Opatiji se je baje zelo dobro pozdravil, kakor poročajo medicinski krogi.

Rumunske žene so podarile znamenitu angleškemu pisatelju, Scotusu Viatoriju, ki je pred svetom razkril madžarske razmere in se potegnil za nemadžarske narode, lep dar, blaznino, vsivano s srebrom in zlatom v rumunskih narodnih motivih.

DNEVNE VESTI.

Dr. Šusteršič se zopet ponuja okoliškim kmetom. To je spás! Ošabni in prevzetni dr. Šusteršič, ki kmeta samo takrat pozna kadar se bližajo volitve, se zopet ponuja ljubljanskim okoličanom za državnega poslanca. Nobenega kandidata niso mogli klerikalci dobiti v celi ljubljanski okolici, pa so si morali izposoditi največjega sovražnika slovenskega ljudstva. Ali veste, ljubljanski okoličani, da Vas dr. Šusteršič štiri leta ni pogledal? Ali veste, da je bil dr. Šusteršič tisti poslanec, ki se je na vaše stroške prodal vladi in vam, volilecem, nakopal 320 milijonov novih davkov? Vsa pameten volilec ljubljanske okolice bo volil 13. junija Josipa Tribuča, posestnika na Viču, ki je daleč znan, da je dober gospodar in vnet pospeševatelj gospodarstva v ljubljanski okolici v kateri živi in v kateri deluje.

Argentinsko meso in naši klerikalci. Poslanci S. L. S. so vedno oni, ki so za take zakone in odredbe ki so ljudstvu v kvar, ne pa v korist. Tako so tudi pristni „kmetje“ v kranjskem deželnem zboru, kakor dr. Šusteršič, dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Zitič in župnik Hladnik nastopili proti uvozu argentinskega mesa, če prav kmet vsled tega trpi. Noben danes ne trpi vsled draginje pri živini toliko kot mali kmetje, ker morajo vsled

tega živino za drag denar kupovati od veleposestnikov, ali pa barantačev. Tudi je njim v največjo škodo, če vsled visokih cen prodajo tele za letom, mesto, da bi ga obdržali za svojo. Naši klerikalci so pokazali s svojo gonjo proti argentinskemu mesu, da so največji škodljivci našega malega kmeta in da se behajo v naših razmerah za nesrečno veleagrarno politiko. Drugačen sklep je sklenil deželni zbor na Zgor. Avstrijskem. Tamkaj so namreč kmečki poslanci soglasno pozvali da naj vlada dovoli za nekaj let uvoz argentinskega mesa in povrh še odpravi carino. Le na ta način bi bilo mogoče pomagati draginji mesa in živinorejcem!

Bojkot klerikalcev se že res izvršuje. Neko dekle, ki zna pisati na stroju, je šlo prosit k deželnemu odboru za službo prepisovalke. Plača bi znašala 60 K na mesec, a morala bi pisati najmanj 8 ur na dan. Dekle je prišlo k nekemu klerikalnemu odborniku ter mu v vsej ponižnosti povedalo svojo prošnjo. Takrat pa jo je klerikalni deželni odbornik vprašal, v katerem katoliškem društvu je članica. Dekle je pošteno odgovorilo, da ni v nobenem društvu, niti v liberalnem niti v klerikalnem, zakaj s svojim zaslužkom se komaj preživlja, nikar pa da bi še podpirala društva. Toda tudi ta odgovor ni zadoščal klerikalcu. „Če niste članica nobenega katoliškega društva, pa vam tudi mi ne moremo dati nobene službe“, je dejal in ji obrnil hrbet. Tako delajo dandanes slovenski klerikalni deželni odborniki. Kdaj so delali tako naprednjaki? Ali pravi tudi na to g. Etbin Kristan, da je „vse glih“, liberalci ali klerikalci? A kaj pravi k temu Schwarz? Ali niso deželni odborniki uradniki vse dežele, iz deželnega denarja plačani uradniki? Ako hočejo klerikalci imeti le zase deželne odbornike, pa naj jih še s a m i plačajo! V bodočem državnem zboru bo treba klerikalne lumparije radikalno popisati celi Evropi.

Iz spovednice. „Jutro“, „Slov. Narod“ in „Edinost“ se ne sme čitati. „Ako bodeš še nadalje čitala te liste prideš kmalu v zloglasne hiše v Staro Mesto“ — tako se je predzrnil nahučiti dne 21. t. m. ob 7. uri zjutraj v spovednici cerkve sv. Antona Novega v Trstu duhovnik neko deklico iz boljših krogov. Mislite si kako se je nje varuh, kateremu je deklica jokaje pripovedovala o nesramni drznosti tega spovednika silno čudil, — kako bi mogel priti do tega, da skozi to, da pusti čitati svoje varovanki, katere mu je v bližnjem sorodu omenjene liste spravila isto na pot prostitucije. To kar si ti gospodje dovoljujejo v spovednicah nasproti mladim deklicam, presega že vse meje. Naj blagovolijo gospodje spovedniki upoštevati, da se večina detomoril in prostitutk itd. rekrutira iz klerikalnega tabora tircijak in Marijinih devic, ter naj pustijo naša poštena dekleta pri miru.

Klerikalna deželna električna centrala. Čim bo dežela zgradila svojo električno centralo, bodo klerikalci skušali vsiliti svoj tok tudi ljubljanskemu mestu. Dr. Lampe ve dobro, da se ta elektrarna ne bo rentirala, če je ne bodo upravljala mesta, mali in veliki obrti in pa industrijska podjetja. Poslednja pa že imajo ob Savi in drugih rekah svoje vodne pravice in vporabljajo svoj obrat z vodno močjo. Koliko ostane potem za deželno centralo konsumentov, ki bi kaj — izdali, da se naprava rentira! In koliko bo n. pr. kmet za poljedelstvo rabil elektrike? Pač pa bo plačeval kmalu z visokimi dokladi deficit te električne centrale, 10 milijonskega posojila in — drugih dolgov. No pa, ka-

kršnih poslancev je kaka dežela vredna, take pa ima. Ali, dr. Lampe se pa prokletu moti, če misli da bo Ljubljani natvezel svojo elektriko! Torej, Ljubljana: pozor!

Volilni okraj g. dež. poslanca dr. Fr. Novaka za državnozbornsko volitve ne obsega samo Postojne, temveč poleg tega še Vipavo, Lož, Cerknico in Il. Bistrico.

Boltatumu Pepetu, znanemu slovenskemu slikarju, so te dni zarubili slike. Pravijo pa, da si z njimi niso veliko opomogli, kajti umetnost Boltatuga Pepeta uživa v Slovincih zelo majhno spoštovanje. — Bog vedi, ali bo Boltatu Pepe iz Hribarjeve tiskarne — pardon, s Kudeluga — v sobotnem „Slovincu“ kaj povedal, kako so ga rubili? Bi bilo zelo zanimivo.

Vozni red dobijo danes samo ljubljanski naročniki „Jutra“ in ljubljanske tobakarne, ki ga dajo brezplačno vsakemu, ki kupi eno številko „Jutra“; zunanji naročniki in tobakarne dobijo vozni red jutri in sicer ravnotako brezplačno.

Škof preobrača nevernike po sveti deželi in Ameriki. Ljubljanske tercijalke II. in III. reda sv. Frančiška pripovedujejo, da jo bo škof mahnil tudi v Ameriko, da nabere nekaj sto dolarjev za svoje filantne zavode. Zdaj roma že pet tednov in izvršuje apostolsko delo! Hm! Amerikanci, pazite na težko prislužne dolarje!

O Binkoštlh je vsako leto birma v Ljubljani. Vsako leto pa je polno birm po deželi, in za Ljubljano ostane le stotinka otrok. Trgovcem in obrtnikom odjedo vsake Binkošti več zaslužka, kot kmetu slaba letina! Tak sovražnik je ljubljani škof in taki so vsi klerikalci!

Na ljubljanski pošti bi se moralo malo bolje postopati z uslužbenci, oziroma delo bi se jim moralo zmanjšati, ker tako, kot je sedaj, je prenaporno. Erar naj bi kjersibodi druge varčeval in ne ravno pri teh revežih, ki morajo za tako majhno plačo izvrševati tako naporno delo, ne glede na to, ali so zdravi, ali ne, kakor se je to videlo v slučaju Skala, ki je na cesti umrl v izvrševanju službe. Ako je kak človek bolan, zahtevajo najprijemljivejši pojmi humanitete, da se mu da možnosti zdravljenja.

Vice-gospodar je začel gospodariti. Iz Spodnje Šiške se nam poroča: Naš gerent se je po dolgem premisleku vendar domislil, da je že skrajni čas se poprijeti tudi kakšnega resnega dela v občini. Te dni je prevzel vlogo v občinski hiši. Bivši župan pa je poskrbel, da je novi vice-gospodar našel vse v najlepšem redu. Tla so bila pometena, prah pobrisan, akti v redu, le blagajna še noče parirati, denarja za kuharico v bolnici za silo namreč še vedno od nikoder ni. Gosp. vice-gospodar je izrazil svoje zadovoljstvo, da je vse tako našel, kakor se je pri raznih predsejeh v francoski restavraciji in prusko-avstrijski gostilni sklenilo in dogovorilo. Kar vemo od njegovega delovanja na zunaj, stoji na občinski deski pribito in kar stoji tam poleg listin znamenitih za starinoslovce novega pribito, nam pove, da je zemljiški davek za l. 1911. tudi za naš okraj že določen. Mi občani bi bili sicer bolj veseli, če bi gospod vice-gospodar razpisal in pustil nabiti, kake provizije bodo dobili tisti Šiškarji, ki so pripomogli vodovodnim zadržarjem do polnih žepov iz tistega denarja, kar so ga reveži žrtvovali za previsoko vodarino in za neobdobja, treba navratno takso. Ampak ker vemo, da vsega naenkrat tudi sicer neumorno delujoči finančni svetnik ne more storiti in ker upamo, da kar še ni, bo še lahko storil, smo zdaj za enkrat tudi s tem zadovoljni, da vsaj

vemo, da je zemljiški davek tudi že za naš okraj določen. Zato s primernimi čutili pozdravljamo prvi nastop našega gospoda vice-gospodarja.

O razvoju naših gasilnih društev se nam iz Spod. Šiške poroča: Naše gasilstvo se po celi deželi izpopolnjuje. Snujejo se okrajne gasilske zveze. V ljubljanski okolici se osnuje 5 okrajnih gasilskih zvez. Pretečeno nedeljo so se v Sp. Šiški v gostilni pri Ančniku zbrali zastopniki gasilskih društev: Dobrova, Dravlje, Ježica, Stožice, Zgornja in Spodnja Šiška in Vič-Glince v svrhu ustanovitve okraj. gasilske zveze št. 2 za Šiško in okolico. Zborovanje je vodil načelnik gasilnega društva Sp. Šiška g. Viljem Maurer. Razmotrivala so se pravila, ki se predložijo vli v potrjenje. Izvolil se je odbor in sicer: Za načelnika te zveze g. Fran Lavtžar, nadučitelj v Sp. Šiški; za podnačelnika gospod Ivan Pavšič, načelnik gasilnega društva v Zg. Šiški; za odbornike gg. Fr. Kozamernik (Dobrova), Ivan Kregar (Dravlje), Vinko Ahlin (Ježica), Ivan Ramovš (Stožice), Ivan Gasperin, (Vič-Glince), Vilko Maurer (Sp. Šiška), Franc Boltežar (Vič-Glince); za preglednike gg. Ivan Seliskar (Dobrova), Josip Skrlep (Ježica), Mihael Kavčič (Zg. Šiška). Sklenilo se je tudi, da ima Zveza za sedaj sedež v Spodnji Šiški.

Hrvatska opera v Belemgradu. „L' Opéra Royal Croate“ priredi zagrebška opera v belgradskem kr. narodnem pozorištu turnejo ter izvede sledeča dela: „Carmen“, „Baron Trenk“ (kot opero!), „Madam Butterfly“, „Povratak“ in „Suzančina tajnost“, „Mignon“, „V dolini“ in „Aida“. Gostujoče osebe obsega: 3 kapelnike, 9 solistic, 13 solistov, 16 pevčev zbor, 18 pevcev zbor, 3 otroke in orkester 43 muzikov. Torej ogromen ensemble 105 oseb. Za to gostovanje so določene cene prostorom takole: parterne lože po 45 dinarjev, v I. nadstropju po 40 din., v II. nadstropju po 20 din. Foteljski sedeži v parterju in na balkonu po 8 din., sedeži v parterju 5, 4 in 3 din. Galerijski sedeži po 250 do 4 din. Stojišča galerijska 80 para. — Ali bi ne bilo možno prirediti v prihodnji sezoni tudi v Ljubljani tako gostovanje zagrebške opere? Bilo bi za naše podjetje ceneje in bolje.

Koncert „Mladosti“ je včeraj krasno uspel. Pevski in tamburaški zbor sta svoje točke pod vodstvom znanega pevovodje g. Caniča skozinskozi dovršeno izvajala. Iz slovenskih pesmi sta zbor pridala — ker se je par točk iz programa izpustilo — dve slovenski skladbi: „Da me ljubiš“ in „Popotnik“. Vse točke so žele buren aplavz. Dvorano so krasili trije venci, ki jih je „Mladost“ dobila na svojem dosedanjem potu. Kakor moramo hvalliti umetnost „Mladosti“, moramo gratulirati slabo udeležbo, brezbržnost in komodnost ljubljanskega občinstva, ki mu menda ni treba umetniških užikov, pa tudi vzajemnost pozna le včasih. Prisiljeni smo to pripomniti, pa brez zamere.

Namesto v Ameriko, v ječo, iz ječe v bolnico. V ponedeljek večer se je pripeljalo več Hrvatov v Ljubljano, eni na potu v Ameriko, drugi v pruske rudnike. Včeraj zjutraj so se odpeljali iz južnega kolodvora z gorenjskim vlakom naprej. Eden med njimi je bil baje okrađen, poleg tega pa je še izgubil vozni list do Buksa. Šel je na državni kolodvor, si tam kupil drugi vozni list ter vstopil v vlak. Ko se je že vlak premikal, je naenkrat nekaj zavpil ter skočil z vlaka. Nato se je potikal po Spodnji Šiški okrog. Šel je v razne hiše, med drugim je prišel tudi na dvorišče vinske trgovine Bolaffio ter hodil tam

MALI LISTEK.

Prebivalci malega mesta dolenjske metropole njih posebnosti in vrline.

Malo prijazno mestce. Bele lične hišice. In kot skrbna mati bdi visoko nad vsemi stara kapiteljska cerkev. Okoli in okoli se smehljajo vabljive vinske gorice, se razgrinjajo temni gozdovi in bede sivi Gorjanci, kot bi čakali, da se prikažejo iz daljave zdaj in zdaj turške tolpe.

In v tem lepem mestecu žive ljudje, miroljubni, pohlevni, z eno besedo: blage duše. — A s tem ni nikakor rečeno, da bi ne bili dovzetni za kulturo, ravno nasprotno, kar povem vam, da so v našem mestu zastopane vse stranke, kolikor jih je z lahkoto ali težavo porodila naša bedna domovina.

A priznati moram, ker pisati hočem kot zgodovinar objektivno, da se izmed vseh strank najbolj odlikujejo naši liberalni rodoljubi, ki so po svoji neumorni delavnosti in po svojih krasnih uspehih zasloveli že po celi naši širni domovini in morda tudi že naprej. Dokazovati mi menda ni potreba preveč svojih besed, znan vam je še pač zadnji veliki dogodek — belokranjske volitve!

Vse je že pričakovalo, da bo klerikalni kandidat prodrl z desetkratno večino, a glej čudo. Naši vrli rodoljubi so pljunili v pravem trenutku v roke, prišli za motiko in sejavnico in se podali na širno njivo, ki je bila že docela posejana s klerikalnim semenom. Začeli so neumorno kopati in njihovo seme se je prijelo marsikateri mesta in izpodrinilo klerikalno seme. Rezultat: klerikalni kandidat je sicer zmagal, a dobil je komaj toliko glasov večine, da ga je bilo še sram, prevzeti mandat. In gotovo se trese še danes kot šiba na vodi, da ga ne bi liberalni rodoljubi prekmalu vrgli s svojo vztrajno delavnostjo iz prestola, da ne bi pri prihodnjih državnozbornskih volitvah temeljito pogorel?

Z eno besedo: liberalne rodoljube diči jeklena vztrajnost, neutrudljiva delavnost, edinost, požrtvovalnost in zavest, da bodo s tem delom dvignili svoje ljudstvo do višje stopinje kulture...

Kakšno pa je privatno življenje naših prebivalcev? Gotovo vlada tudi tu trd, neizprosno boj med pristaši vladajočih strank? Tu bi se pa človek z naglo sodbjo prenalgal. Povem vam pa, predno dokažem svojo trditve, da so naši meščani zelo galantni in z višjo kulturo prepojeni moške, torej je nekaj takega nemogoče.

In res, če stopiš tako-le proti večeru — boljše je, če bolj pozno — v

krčmo „Pri lepi točajki“, kamor zahaja naša elita, zagledaš v njej okoli okroglih z vinom obloženih miz polno veselih ljudi, ki radostno prepevajo in se objemajo in zopet ginjeni do solz govorijo sladke govornice.

Med njimi vstane možicelj, bolj male postave, gostih, nekoliko sivih brk, redkih las. Čisto neznan se ti zazdi na prvi pogled. A ko začne govoriti, ko mu zadone polne, močaste, krepke besede iz grla, tedaj spoznaš na mah, da imaš višjega človeka pred saboj. In na vseh obrazih okoli stojiš jih vidiš spoštljiv, pokoren izraz.

Sarkastično žigos mozaik naše razmere in kot dodatek omeni v skromnih besedah, koliko se je on trudil, da bi izboljšal te razmere, odkar je bil podžupan in odkar je predsednik okrajnega šolskega sveta in vodja napredne tukajšnje stranke.

In ko se vsede, vstane človek bolj suhe postave, redkih las in če se ne motim tudi redkih zob. Takoj na postavi, še bolj pa na govornici se mu vidi, da je to bolj navaden človek, morda kak mizarški mojster.

Z rokami dela nerodne geste, oči obrača proti nebu in govori mnogo in s tako gorečnostjo, da škropi s svojimi slinami daleč na okoli. Takoj iz govornice se mu vidi, da je drugačnega političnega mišljenja kot prejšnji govornik. A z jasnimi črkami se ne da napisati, kaj govori vse ta človek. Se-

daj dokazuje, da je res Bog ustvaril svet, takoj nato govori o zaslugah klerikalcev, ki so ustanovili v Toplicah tako krasno uspevačo konsumno društvo, in nato grozi s pestjo, da bo vse liberalce prepodil iz mesta...

Gostje se smejejo, govore eden čez drugega in razvija se dolga debata v dramatični obliki.

Človek, ki vse to opazuje, se že resno boji, da pride do spopada. Morda bo tekla celo kri?

Kazalca na stari stenski uri korakata prav počasi svojo pot. Ni prekorail manjši bratec še debele številke dvanajst, že je v sobi krasen mir. Gostje najrazličnij mnenj, prepričani in veroizpovedanji sede objeti okoli mize in — pijejo bratovščino.

Kaj niso to ljudje, ki morajo najti dopadajenje celo v nebeških očeh???

Se eno točko naj omenim, ki posebno osvetljuje vrline naših prebivalcev.

Bilo je v onih žalostnih dneh, ko so podrla strašne vojaške krogle v Ljubljani dvojne mučeniških duš. Celotno naše mesto je bilo zavito v temni plašč tihe žalosti. In zvečer — bila je lepa, jasna noč — so se sestajale tolpe, tiho in molče, iz vseh obrazov je odsevala tuborna žalost in obenem ogenj maščevanja. Strnilo se je celotno mesto v eno samo ogromno kepo in se napol mrmraje valilo po ulicah.

Pred hišami onih, ki nas sovražijo in onih, ki so presedali iz komodnosti k njim, se je ustavila silna masa in dala duška svojemu ogorčenju, svoji silni žalosti.

In neke — baje pred hišo nekoga renegata — se je dvignil dolg, bled fant, živih, gorečih oči in govoril srdito in divje in cela masa se je zalvala proti hiši. Zdaj pa zdaj mora popustiti zidovje, zdaj pa zdaj se zruši cela vitka stavba v strmino, v valove šumeče Krke.

Komaj so napravili mir. Množica se je razšla šele pozno v noč.

Minulo je nekaj dni. Ponehal je bojni krik, in onega bledega fanta, ki je govoril tako goreče in divje, se je polastila silna žalost. In v svoji žalosti je šel in je na najspokornejši način — na kolenih — prosil za odpuščanje človeka, pred katerega hišo je govoril eno nespodobno besedo. In zavladalo je zopet prijateljstvo še tesnejše in srčnejše, kot je bilo prej...

Kje na svetu dobiš boljših ljudi, kot so naši!?

NB. Potrebno se mi je zazdelo, da sem napisal teh par besed. Če bo pisal kdo pozneje zgodovino slovenskega ljudstva, naj ne prezre teh vrstic, ki so sicer kratke, a morda za nekatero še predolge, ker so resnične.

R. S-e.

čudno se vedeč okrog. Na vprašanje kaj hoče, je odgovoril, da to nikogar nič ne briga. Vsled čudnega vedenja in ker se je med tem časom že našla na južnem kolodvoru izgubljena karta ter vest, da je bil neki Hrvat okrađen, je neki gospod aviziral orožništvo v Sp. Šiški. Ko ga je stražmojster povpraševal ter mu hotel pomagati, da pride do njegovih dozdnevno okrađenih stvari, je postal Hrvat renitenten, tako, da orožniku ni drugega preostalo, nego ga aretirati in vklemiti. Privedli so ga potem v občinski zapor, kjer je postal popolnoma besen, grizel je okrog sebe, vpil, tulil, da je bilo groza. Okoli zapora se je nabralo polno ljudi. Telefonirali so po zdravnik in rešilni voz. Zdravnik gosp. dr. Rus je prišel takoj na lice mesta ter napisal izpričevalo za sprejem v bolnico. Rešilnega voza pa niso hoteli poslati iz Ljubljane. Poskrbeli so voznika v Šiški. Ko je prošil za kruh in mu je naš šišenski urednik podal kosček peciva, se je takoj umiril in zaspal. Položili so ga na voz ter odpeljali v deželno bolnico. Po lastni izpovedbi je nesrečnež Ilija Krtinič iz Bosanskega Novi, stric njegov je orožniški stražmojster v Posušju. Pri sebi je imel baje 400 K denarja zašitega v suknji. Vsekakor je ta slučaj še nepojasnjen, mladi Hrvat izseljenec pa obžalovanja vreden.

Javno perišče v Sp. Šiški. Na vprašanja od raznih strani: kako in kaj je z javnim periščem v Sp. Šiški, bomo v kratkem podali pojasi: ilo.

Umrli je na Jesenicah g. Jakob Mesar, posestnik in gostilničar. Pogreb bo danes ob 4. uri popoldan. Pokojnik je bil zaveden narodnjak, ustanovnik jeseniškega „Sokola“ in splošno priljubljen. N. v m. p.!

V Gornjem gradu je minulo nedeljo umrla v vseh gornjegrskih krogih zelo priljubljena in čislana gospa Jelica Lansova, soproga c. kr. gozdarnika. Mlada gospa se je dopoldne vlegla — porodila dvojčke — ter popoldne izdihnila svojo blago dušo. Nenadna smrt je globoko potrla vse, ki so poznali prijazno gospo. Pokojnica je bila Gorenjka, doma iz Radovljice. N. p. v m.!

Za Sokolski tekmovalni sklad je daroval primarij g. dr. Jenko 30 K. Na zdar!

Občni zbor „Okrajnega učiteljskega društva v Radovljici“ se vrši dne 1. junija t. l. ob 3. uri popoldne pri Kuntu v Zirovnici. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi poročilo: „Solske zamude“.

Cirkus Schmidt! Danes popoldne ob četrti na 5. uri je predstava za di- jake in šolsko mladino ob zelo zni- žani ceni. Spored je krassen ter zelo podučljiv, na kar opozarjamo slavna vodstva srednjih in ljudskih šol. V petek ob polu 5. uri popoldne je tudi predstava za šolsko mladino.

Bachmayerjev bioskop v Latter- manovem drevoredu ima od včeraj nov, zelo zanimiv spored, posebno pri- vlačna je velika senačna drama iz življenja v 2 oddelkih „Na krivih po- tih“, ki se prikazuje samo pri večernih predstavah in ni dostopna šolski mla- dini. V petek, 26. t. m. ob 8. in 10. uri zvečer predstava samo za odraslo občinstvo z izvrstnimi pariškimi slikami. Vsak četrtek in soboto ob 5. uri po- poldan dijaške predstave ob znižanih cenah. — Bachmayerjev bioskop ima sploh zelo lepe slike in ima tudi to prednost, da ni onega neprijetnega trepetanja na platnu in za to ga to- plo priporočamo.

Prvi kačji pik. Ko je šla 3letna deklica kajzarja Jeras iz Vikrič po poti do vodnjaka je stopila na strupeno kačo ki je deklico picila v nogo. De- klica je začela takoj otekati in so jo morali prepeljati v beželno bolnico. Izletnikom na Šmarno goro, ki porab- ljajo pot čez Vikerske stene, bodi v svari! povedano, da je tam okrog veliko strupene kačje golazni. Sploh pa je letos te golazni povsod dovolj, Zgorenji slučaj je letos menda prvi v naših krajih.

Zopetne vremenske katastrofe. Od uboge Moravske se neurje kar ne more ločiti. Izvemši kratkih presled- kov, se je neurje skozi celi teden na- daljevalo. V zadnjih dveh dneh je sil- no neurje povzročilo zopet splošne poplave. Tudi vse večje reke so izstop- ile in poplavljele cele okraje. Promet na železniških progah se je moral na- zopet ustaviti. Škoda je velikanska. — Tudi v nedeljo so morali biti (tudi bližje našim krajem) večja ne- urja in nemara tudi sneg. Po Slavon-iji je bil občuten mrz. Še včeraj se je padec toplote kljub solnčnemu vremenu zelo občutil tudi v naših krajih.

Ljubljanska podružnica društva jugoslovanskih železniških urad- nikov sklicuje v četrtek na praznik dne 25. maja 1911 ob 8. uri zvečer v salon hotel „Ilirija“, Kolodvorska ulica v Ljubljani društveni shod. Dnevni red: 1. Avtomatika državnih uradni- kov. 2. Stališče južnoželeznicev na-

pram tej avtomatiki. 3. Slučajnosti. Tovariši! Ker se moramo pogovoriti o tako važnih stanovskih vprašanjih, trdno pričakujemo da posetite v naj- večjem številu ta važni in zanimivi shod. Na shodu bode poročal društve- ni predsednik g. Iv. Zorec iz Trsta.

Koncert na vrtu hotela „Trat- nik“ („Zlata kaplja“) bo tudi danes zvečer in sicer sodeluje polnoštevila „Slov. Filharmonija“; začetek je ob 8. uri zvečer.

Koncert tamburaškega društva iz Zagreba je od danes naprej vsak večer v restavraciji in v kavarni „Ili- rija“ v Kolodvorski ulici.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Brambna reforma.
Budimpešta, 23. maja. Začetkom današnje seje ogrskega državnega zbora je brambni minister Hazay pred- ložil zbornici novo brambno reformo. Radi tega je nastal med opozicijo- nalcem velikansk hrup. Poslanec Justh je zahteval, naj se zbornici najprej predloži predloga glede nove volilne reforme potem pa šele brambni zakon. Dalje je Justh izjavil, da se mora po poslovnem redu brambna predloga najprej predložiti posameznim odse- kom. Predlog je bil sprejet.

Budimpešta, 23. maja. V opo- zicijonalnih krogih prevladuje mnenje, da je brambna predloga za Ogrsko popolnoma nesprejemljiva. Justh je izjavil, da bo prišlo v zbornici radi tega še do velikanskega boja. Posla- nec Bakonyi je mnenja, da zahteva ta predloga tako velikanske žrtve od Ogrske, da bo opozicija prisiljena na- stopiti z najskrajnejšimi sredstvi proti tej predlogi.

Dunaj, 23. maja. Vsled dveletne prezenčne službe bo radi zvišanja kon- tingenta potrebno tudi zvišanje kre- dita. Za nabavo novega orožja in mu- nicije bo potreba najeti posojilo v znesku 34.303.000 kron.

Monis o Berteauxu.
Pariz, 23. maja. Ponesrečenemu francoskemu ministrskemu predse- dniku Monisu so šele danes sporočili smrt vojnega ministra Berteauxa. Vest so mu prikrivali dosedaj le radi tega, ker so se bali, da se ne bi njegovo zdravje poslabšalo. Ko je Monis zve- del o smrti svojega ministrskega to- variša, je s solzami v očeh vskliknil: „O nesrečni moj prijatelj in somi- šljenik.“ Položaj Monisa je sedaj še precej ugoden. Nove komplikacije so izključene. Danes se je pri njem zglasil zunanji minister Cruppi in mu poročal o položaju v Maroku, za kar se Monis zelo zanima.

Položaj v Maroku.
Casablanca, 23. maja. V Tanger je dospela vest, da se nahaja oddelek francoske armade pod vodstvom Ru- larda le še par ur od Feza. Istotako je od Feza oddaljen tudi komandant Moinier samo še 30 km. Obe armadi se bosta združili pred Fezom, naka- prevzame vrhovno poveljstvo general Moinier.

Monarhistično gibanje na Por- tugalskem.

London, 23. maja. Po poročilih iz Oporta zavzema monarhistično gi- banje na Portugalskem vedno večje dimenzije. Vsi v Londonu živci Por- tugalcji so dobili obvestilo, da je pričakovati vsak čas proti-revolucije.

Ruska vlada kupi Jasna Poljano.

Moskva, 23. maja. Ruska vlada je sklenila kupiti na državne stroške Jasna Poljano, last umrlega grofa Leva Tolstega za en milijon rubljev, in jo izročiti Akademiji za znanost in umetnost.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik dr. Ivan Lah.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe, 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pis- menim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se pla- čujejo vnaprej; zunanji inserti v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Išem službo trafikantije, ali kako drugo primerno mesto. Ponudbe do 1. junija pod „Trafika M“ poštno ležeče. 142 3—1

Obleke za gospode najnovejšega kroja prodaja po lastni ceni radi pomanjkanja pro- stora konfekcijska trgovina A. Lukič, Pred Škofijo št. 19. 293/10—1

Dva gospoda se sprejme na stanovanje in dobro domačo hrano. Naslov pove „Prva anončna pisarna“. 292/3—1

Lepa „Vila“ s 6000 klaif zemljišča v bližini Ljubljane se prodaja po zmerni ceni jako pripravna za sanatorij. Več se poizve pri upravi „Jutra“. 132/4—1

Mesečna soba s posebnim vvhodom v pri- tiščju se takoj odda. Kje, pove uprava „Jutra“. 148/3—1

Hiša z vrtom na lepem kraju, pripravna za vsako obrt s 4 sobami in kletjo se prodaja. Kje, pove „Prva anončna pisarna“. 296/3—1

Hiša z vrtom in konesljo se prodaja, ali odda v najem. Zelena jama šte. 92 pri Ljub- ljani. 297/3—1

Blagajničarka se sprejme takoj tudi kot začetrnica. Naslov pove „Prva anončna pisarna“. 295/2—1

Dobro ohranjen črn kratak glasovir v dobrem tonu se ceno prodaja. Sv. Petra cesta uhod Radeckega cesta 2. l. 146/1—1

Absolvent trgovaške šole išče primerne službe. Ponudbe pod A. B na „Prvo anončno pisarno“. 300/2—1

Prodaja se potrebščine za inženirje. Naslov pove „Prva anončna pisarna“. 299

Išče se 2—3 slikarske in plesarske po- močnike za trajno delo proti dobri plači. Na- stop takoj. Kje, pove „Prva anončna pisarna“. 298 2—1

Telovadno društvo „Sokol“ na Jesenicah naznanja tužno vest, da je njegov ustanovnik brat

Jakob Mesar
posestnik in gostilničar

dne 22. maja 1911 ob 1. uri popoldne preminul.

Pogreb bo v sredo, dne 24. maja t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalostni, Jesenice št. 100 na tukajšnji pokopališče.

Odbor.

KONCERT

Tamburaškega društva iz Zagreba se vrši od danes naprej vsaki dan v novo urejenih prostorih

hotela „ILIRIJA“.

Začetek točno ob 8. uri. Vstop prost. Za obilen obisk se priporoča

Aleksander Heger.

FR. KS. KASPER

Ljubljana, Vegova ul., v bližini realke.

Zaloga raznega pohištva

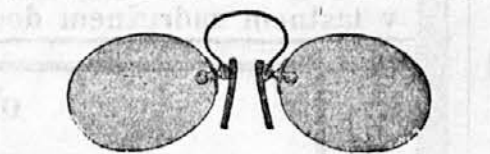
hišnih oprav za pisalne in jedilne sobe, vseh vrst tapciranega pohištva, na- slanjačev, otomanov, kakor tudi pisar- niških oprav, dalje različnih platnenih in lesenih rolo, žaluzij in železnih val- čnih zastorov. — Velika množina iz- gotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno v zalogi.

Priznalna pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago.

Laška kuhinja

Šelenburgova ulica 7 nasproti glavne pošte. P. n. gostom se priporoča pristno na novo došlo vino Brioni.

Vsak dan razne sveže morske ribe. Danes sardelce, sipe, peresa in mor- narski slaniki. (Risotto).

Edini oblastveno izprašani

optik in strokovnjak

K. JURMAN

Liubljana, Šelenburgova ul.

Julij Meinl

uvoz kave in velepražarna.

Nova podružnica v Ljubljani

Šelenburgova ul. 7

SODE

Dobro ohranjene, stare in nove, velike in male, prodaja

IVAN BUGGENIG

sodar

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo želez. 5.

Danes ob 8. uri zvečer

koncert

polnošteviline

Slov. Filharmonije

na vrtu

pri „Tratniku“

(Zlata kaplja.)

Vstop prost.

Vstop prost.

Na prejšnjem dirkališču v Lattermannovem drevoredu se nahaja samo za nekaj časa

sudanska četa

Predstave se vrše od 3. ure popoldan do temne noči. — Sedeži 60 vin. Stojišča 40 vin. Vojaki in otroci plačajo samo polovico.

Lepa vodna moč

3 metre padca, z 19 orali arondiranega sveta z gospodarskim poslop- jem in žago, pol ure od železniške postaje Domžale,

se po zelo ugodni ceni prodaja.

Natančnejše podatke da iz prijaznosti g. Jos. Petrič, tovarnar na Viru, p. Dob.

Gg. botrom in botricam priporočam svoja birmanska darila.

Nikelnasta moška ura z verižico od . . .	K 4-50	naprej.
Prava srebrna moška ura z verižico od . . .	K 9-70	„
14 karatna zlata moška ura z verižico od . . .	K 44—	„
Nikelnasta damska ura z verižico od . . .	K 8-50	„
Prava srebrna damska ura z verižico od . . .	K 9-50	„
14 kar. zlata damska ura z verižico od . . .	K 20—	„
Uhani zlato na srebro	K 1-80	„
14 kar. zlati uhani	K 4-50	„

Največja in naj- solidnejša tvrdka

Mestni trg (na- sproti rotovža), Sv. Petra cesta 8.

Lastna tovarna ur v Švicl. Tovarniška znamka „Iko“

ANA GOREC, Ljubljana

Dunajska cesta 16 (dvorišče Schneider & Verovšek).

Zaloga koles „Puch“, „Union“ in drugih znamk ter vseh posamez- nih delov. Najfinejše pneumatike.

Rabljena kolesa vedno v zalogi. Izposojevanje koles. Postrežba to- čna in solidna.

„Jutro“ se prodaja v Trstu po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Becher ulica Stadion,
Trevisan ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast. Poštni trg,
Mož, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruna, SS. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,

Cechimi, ulica dell' Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera,
Spöder, ulica Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Geppa,
Luzatto, ulica Acquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Železnik, Sv. Ivan,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljšje sredstvo 5 kg franko K 4.50
Br. Novakovič, Ljubljana.

Prva kranjska drogerija, parfu-
merija, fotomanufaktura itd.

Anton Kanc
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

A. Feldstein
priporoča svojo
galanterijsko knjigovoznico
na Radeckega cesti št. 12.

Fotografske aparate
in veliko zalogo vseh v to stroko spa-
dajočih potrebščin priporoča
fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“
v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5.
Zunanja naročila izvršuje z obratno
pošto. — Ceniki so na razpolago.

Največja zaloga
čevljev
domačega in tujega izdelka.
Milan Škerl,
Ljubljana,
Šolski drevored št. 8.
Cene zmerne. — Postrežba točna.

geometer Lisec
Ljubljana, Sodna ulica 3
prevzema vse zemljemerske
zadeve ter jih najhitreje
izvršuje po najnižji ceni.

**Lepota ženskega
lica je ključ, ki
odpira mnoga in
mnoga vrata!**

Lepo in belo lice
kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma
blagodišča krema brez maščobe
OLIMPIA
pripravljena na poseben način iz najfinjših in najneškod-
ljivejših sestavin. Radi spretno kemične spojivke se porablja
OLIMPIA
suha krema tudi kot najboljšje milo. — Cena malemu
lončku K 1.20, velikemu K 2.—. — Glavna zaloga v
lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

Nekaj izborno ohranjenih

automobilov

vseh velikosti se ceno prodaja.

Moje ime jamči za solidno in dobro postrežbo. — Zavod za po-
pravo avtomobilov in trgovina

Ing. JURIJ TMEJ, Dunaj XVII.,
Santergasse 13.

Telefon interurban št. 129.

Valjšni mlin v Domžalah
I. BONČAR, LJUBLJANA
Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.
Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti
kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici:
Gruden & Co., Ston trg št. 9.

**Lepa birman-
ska darila.**

Priznana največja resnično domača
— že 25 let obstoječa tvrdka. —

Pozor! Zaradi velike zaloge po zni-
žanih cenah.

Srebrne ure za dame K 7.—, za
dečke K 8.—, nikelnaste ure K 4.—,
zlate ure K 22.—.

Velikanska izbira vse novosti, srebrne
in zlate verižice, uhani, prstani, z bri-
ljanti in dragimi kameni Colic, tudi po
znižanih cenah. — Za vsako uro pis-
meno jamstvo. — Ceniki s koledarjem
tudi po pošti prosto.

Fr. Čuden, urar in trgovec
samo nasproti Frančiškanske cerkve.

Primerna
birmanska darila!!

Najmodernejšje obleke za dečke iz temno
plavega ali črnega ševiota in kamgarna
kakor tudi bele obleke za deklice iz
pike-a, batista in čipk. Največja izbira
oblek za gospode in damske konfekcije.

Cene priznane nizke!

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatović
Ljubljana, Mestni trg 5.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
== kron ==

Kmetska posojilnica
== ljubljanske okolice ==

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 15

obrestuje hranilne vloge po čistih
4 1/2 %
brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

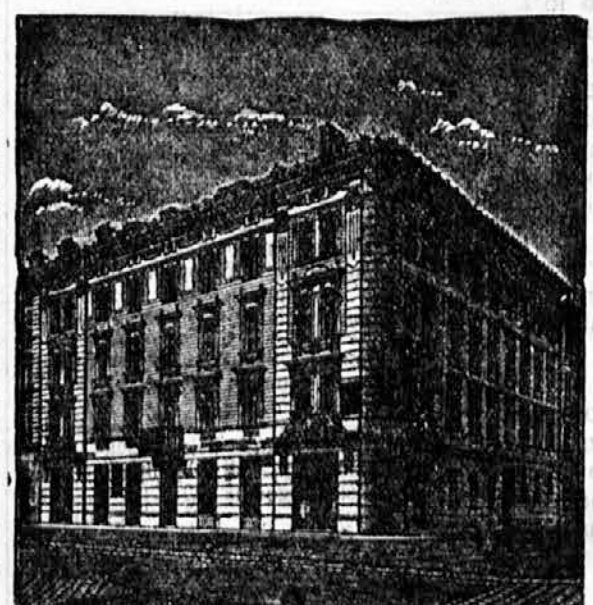
Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amorti-
zacije po dogovoru.

Telefon št. 185 interurban.

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100,000,000.—

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20,500,000.—

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

pr. avstrijski poštni hranilni št. 828,406,
pri avstrijski pošti hranilni št. 19,864.

Gostilna
v bližini Ljubljane ob glavni cesti
z lepim senčnatim vrtom ter z vso
gostilniško in kuhinjsko opremo, se
odda takoj v najem. — Naslov pove
npravnistvo „Jutra“.

Del. glavnica:
K 5,000,000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. R. z. fond nad
K 610,000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 %**.